

Пише: Милан Благојевић
уторак, 04 мај 2021 13:50

Последњег дана априла 2021. године, био је Велики православни петак, овдашњи медији пренијели су саопштење које је истог дана дато од стране Међународног механизма за кривичне судове у Хагу, према којем ће другостепена пресуда генералу Ратку Младићу бити изречена 8. јуна ове године.

Прочитавши ову вијест сјетио сам се одговарајућих дијелова првостепене пресуде из тог предмета (пресуда од 22. новембра 2017. године) везаних за догађаје у Сребреници из јула 1995. године, који су у тој, као и у бројним другим пресудама истог трибунала, чињенично и правно неутемељено оквалификоване као геноцид.

Осим што ме је подсјетила на то, вијест да ће жалбена пресуда у наведеном предмету бити донијета 8. јуна ове године подсјетила ме је и на један текст који је београдска “Политика” објавила 18. априла 2021. године, под насловом “Једна је Русија”, аутора др Орхана Драгаша. Неће ме изненадити ако се запитате како ме текст “Једна је Русија” може подсјећати на догађаје у Сребреници, укључујући и судски предмет против генерала Младића. Таква запитаност је на мјесту ако се узима у обзир само садржај наслова поменутог текста. Међутим, зашто сам се и њега сјетио прочитавши вијест с почетка ове колумне може се разумјети ако се има у виду да је у том тексту његов аутор указао на слjedeће: “Кремљ је ових дана још једном ставио паралелу између Сребренице и области Донбас, упозоравајући да масакр у малом босанском граду 1995. пресудом Међународног суда правде проглашен за геноцид над муслиманима, може бити поновљен над становништвом у источној Украјини.”

Оно што је у цитираном тексту привукло моју пажњу као особе која поред професорског има и више од 20 година судијског стажа, јесте чињеница да се каже да је Међународни суд правде догађаје у Сребреници из јула 1995. прогласио геноцидом. Истина је да је то тако рекао наведени суд, али је такође чињеница да је он то рекао ослањајући се искључиво на пресуде Трибунала у Хагу. А ту, у тим пресудама наведеног трибунала, и настаје сав проблем, што укључује и првостепену пресуду против генерала Младића од

Пише: Милан Благојевић
уторак, 04 мај 2021 13:50

22. новембра 2017. године.

Наглашавам све то зато што, за разлику, рецимо, од светих књига било које монотеистичке религије које садрже тврдње у које људи вјерују не због истинитости њихове аргументације, већ напросто зато што вјерују у њих, пресуде сваког суда такође садрже тврдње. Међутим, судске тврдње, да би их могао прихватити рационалан човјек, морају бити поткријепљене ваљаним форензичким доказима и ваљаном правном аргументацијом.

Фрапантне контрадикције

Све то је непоправљиво изостало у пресудама Трибунала у Хагу везаним за Сребреницу, што говорим са пуном људском и професионалном одговорношћу, уз напомену да сам о овоме до данас написао двије књиге (2016. и 2018. године). Умјесто, дакле, форензичких доказа и ваљане правне аргументације, у свакој од тих пресуда све се свело на тврдње да је у Сребреници наводно извршен геноцид и да је наводно стријељано више хиљада Бошњака, али, што је веома индикативно, без утврђивања њихових личних имена.

Пише: Милан Благојевић
уторак, 04 мај 2021 13:50

Такође су важне и фрапантне контрадикције између појединих пресуда, за шта у наставку наводим само један у низу таквих примјера. У првостепеној пресуди (параграф 5413) против др Радована Караџића (од 24. марта 2016. године) претресно вијеће у вези са догађајима у школи у Рођевићу каже да су српске снаге 14. и 15. јула 1995. наводно стријељале “at least 815 Bosnian Muslim men” (“најмање 815 босанских муслиманских мушкараца”). Међутим, у првостепеној пресуди против генерала Младића (параграф 2825) претресно вијеће износи тврдњу да су у том догађају српске снаге наводно стријељале “at least 575 Bosnian-Muslim males” (“најмање 575 босанских муслиманских мушкараца”). А у предмету против оптужених Вујадина Поповића, Љубише Беаре и осталих, претресно вијеће у пресуди од 10. јуна 2010. године најприје у фусноти 1839 (на почетку параграфа 504) каже да су “жртве заточене у школи у Рођевићу исте оне које су убијене у близини Козлука”, након чега у параграфу 524. исте пресуде закључује да је наводно “преко 1.000 мушкараца стријељано у Козлуку 15. јула 1995. године”. При томе се позива на тзв. секундарне гробнице и идентификацију наводно стријељаних извршену путем ДНК, иако се ДНК методом не може утврдити како је узрокована смрт, да ли у борбеним дејствима или стријељањем.

Препричавање као образложење

Пише: Милан Благојевић
уторак, 04 мај 2021 13:50

Осим оваквих фрапантних контрадикција, у пресудама Трибунала у Хагу уочљиво је да се њихова образложења свode на препричавање шта је током саслушања у Трибуналу у Хагу рекао овај, а шта онај свједок или вјештак, након чега слиједе готово шаблонске тврдње, типа: “taking all the evidence into account, the Trial Chamber concludes” (узимајући у обзир све доказе, претресно вијеће закључује”), као у већ поменутој пресуди против оптуженог Вујадина Поповића и осталих, од 10. јуна 2010. године.

Претресно вијеће је, дакле, навело исказ овог свједока, али га потом не цијени иако је важан за утврђивање броја Бошњака погинулих у борбама приликом пробоја њихове борбене колоне, а у којем исказу је свједок казао како је непосредно запазио преко 2.000 тијела бошњачких војника из њихове борбене колоне који су само на мјестима које он наводи погинули у борбама против српских снага

С тим у вези даље је уочљиво и да Трибунал не даје правно ваљану оцјену исказа оних свједока очевидаца (војника Војске Републике Српске - ВРС) о њиховим непосредним запажањима. И о томе ћу навести само један у низу примјера. Тако се у првостепеној пресуди против генерала Младића (параграф 2634) даје исказ свједока очевица, војника ВРС, који је свједочио да је неколико дана после 13. јула 1995. године “док се кретао дуж руте борбене колоне муслиманских војника у Горњим Мратињцима видео стотине муслиманских тијела у подручју Бокићиног Потока, а да је крећући се кроз Горње Мратиње, Бокићин Поток, према Перванима и Сандићима видео више од 2.000 муслиманских тијела дуж пута, од којих су нека била разлијета ручним гранатама”. Претресно вијеће је, дакле, навело исказ овог свједока, али га потом не цијени иако је важан за утврђивање броја Бошњака погинулих у борбама приликом пробоја њихове борбене колоне, а у којем исказу је свједок казао како је непосредно запазио преко 2.000 тијела бошњачких војника из њихове борбене колоне који су само на мјестима које он наводи погинули у борбама против српских снага. На другој страни, уочљива је потреба Трибунала да прихвата исказе свједока и вјештака Тужилаштва о наводном броју стријељаних, без обзира што ти искази нису поткријељени ваљаним форензичким доказима.

Али, када се погледају ти форензички докази, све је правно неваљано у тврдњама из тих пресуда. Кажем ово зато што је очигледна контрадикција између форензичких доказа и тврдњи Трибунала у Хагу. Казано у најкраћем, суштина ове контрадикције огледа се у сљедећим круцијалним питањима на која нема истинитог одговора у пресудама Трибунала у Хагу.

Пише: Милан Благојевић
уторак, 04 мај 2021 13:50

